

หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ : เปรียบเทียบตามหลักเนติปกรณ์
The principles of Christianity: the comparative study
of principles of Netipakorn

พระมหาสมชาย กตเตโช (วีรชัยเสวิน)¹

phramaha somchai virachaisewin

Received February 16, 2020 & Revise May 19, 2020 & Accepted June 24, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาให้ตีความหมายใช้หลักเดียวกันจะได้ชื่อว่าการตีความหมายไม่ขัดแย้งกัน ไม่ว่าจะแสดงธรรมไว้ในรูปแบบไหนทั้งในแง่บัญญัติ คำสอนของศาสนาคริสต์ เข้าผนวกเพื่อเปรียบเทียบตามหลักเนติปกรณ์ ใช้การตีความเพื่อสังเคราะห์ ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดนี้เป็นความเห็นของผู้เขียนแม้จะผิดหรือถูกโดยประการใดโปรดพิจารณาในเรื่องการตีความคำสอนของศาสนาคริสต์ จะแสดงตามเทศนาหาระที่แสดงไว้ 5 ประการ เทศนาหาระซึ่งเป็นหนึ่งในหาระ 16 เพื่อให้รู้และทำความเข้าใจต่อหลักคำสอนให้มากขึ้นผลจากการวิจัยบทความนี้ มีการนำวิธีการจำแนกหมวดหมู่ตามหลักเนติปกรณ์ให้เกิดความเข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ เพื่อเป็นการศึกษาประกอบองค์ความรู้ตามเหตุและผล ต่อผู้สนใจจะประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ให้เกิดความถูกต้องได้มากยิ่งขึ้น ตามอานิสงส์ในการปฏิบัติแต่ละหัวข้อบัญญัติ

คำสำคัญ : หลักคำสอนของศาสนาคริสต์, หลักเนติปกรณ์

Abstract

The purpose or the objective of this article is the study of interpretation of the same principles that is interpreting the same meaning that would not conflict with each other. Setting apart the types of preaching in terms of the canons of Christianity's principles annexed with the comparison of the one of the Buddhist philosophies. will be based upon the interpretation to synthesize and the content will be from the opinion of the researcher thus whether it would be right or wrong please consider the interpretation of the canons of the principles of Christianity. In which will be illustrated within the five Tesanahara teachings which branched from the 16 hara to perceive clearly and comprehend more about the established principles.

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

The results of this research had adopted the classification from the Netipakorn Buddhist philosophy (เนติปกรณ์) principles to comprehend with the fact of the canons of the principles of Christianity. In order to study the knowledge through the cause and effect theorem to rectify the principles of Christianity for those whom are interested in practicing and following those principles from the result of merit in practicing each canons.

Keywords: Principles of Christianity, Principles of Netipakorn

1.บทนำ

เมื่อศาสนามีกำเนิดเกิดจากมนุษย์และจะดำรงอยู่ได้เพราะมนุษย์ และมนุษย์จะดีได้เพราะมีศาสนาเป็นเครื่องอบรมนิสัยให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการต้องถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน และใกล้ชิดกันทั้งในทั้งในด้านการศึกษาและด้านการปฏิบัติเช่นนี้แล้ว เราจะศึกษาในลัทธิสากลศาสนานั้น จึงจำต้องศึกษาในเรื่องของมนุษย์เป็นฉากแรก โดยการถือการศึกษาในเรื่องกำเนิดและชาติของมนุษย์เป็นบทเรียนเบื้องต้นอันเป็นความจำเป็นซึ่งจะเว้นเสียไม่ได้ เมื่อกล่าวถึงศาสนาคริสต์ได้เข้าสู่สังคมไทยตั้งแต่ยุคสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย โดยมีมิชชันนารีชาวยุโรป ยุคแรกเป็นการเผยแผ่โดยนิกายโรมันคาทอลิก แม้จะถูกปิดกั้นในช่วงแรก แต่เมื่อมีความจำเป็นทางการทูต การเมือง มิชชันนารีเหล่านี้จึงได้รับการยอมรับและมีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้นตามลำดับ(พนมกร คำวัง, 2560)

ปฐมกำเนิดมนุษย์ทางคริสต์ศาสนา (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า.(2530, หน้า 9)ในคัมภีร์ไบเบิล กล่าวถึงนิยายการสร้างโลกและต้นกำเนิดของปฐมนมนุษย์มีใจความสำคัญว่า พระยะโฮวา ซึ่งประกอบขึ้นด้วยพระบิดา พระจิต พระบุตร เป็นองค์พระเจ้ายิ่งใหญ่ในสากลพิภพทรงสร้างแผ่นดินพื้นโลกขึ้นในวันแรก คือวันจันทร์ แต่ยังไม่มิดินไม้ ต้นหญ้า และยังมีคดลุ่มอยู่ จึงทรงบันดาลให้เกิดแสงสว่าง แบ่งเวลาเป็นกลางวันและกลางคืน คือเอาเวลาสว่างเป็นกลางวัน เอาเวลามืดเป็นกลางคืนซึ่งเป็นครั้งแรก วันที่สองคือวันอังคาร ทรงบันดาลแยกเอาน้ำเบื้องบนเป็นน้ำฝน ทรงให้น้ำเบื้องล่างเป็นทะเล และทรงสร้างท้องฟ้า วันที่สามคือวันพุธ ทรงสร้างต้นไม้ ต้นหญ้าขึ้นบนพื้นแผ่นดิน วันที่สี่คือวันพฤหัสบดี ทรงสร้างพระอาทิตย์สำหรับกลางวัน พระจันทร์สำหรับกลางคืน และทรงสร้างดวงดาวทั้งหลายในท้องฟ้า วันที่ห้าคือวันศุกร์ ทรงสร้างบันดาสัตว์น้ำและนกที่บินไปในอากาศ วันที่หกคือวันเสาร์ ทรงสร้างสัตว์ทั้งหลาย

ศาสนาคืออะไร(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า.(2530, หน้า 27)คำว่า ศาสนา โดยมากแปลกันว่า คำสั่งสอน การสั่งสอน การอบรม แต่ในพจนานุกรมแปลไว้หลายอย่างว่า คำสั่งสอน การสั่งสอน การฝึกหัด ลัทธิ ความเชื่อถือ การแก้ไข การลงโทษ การปกครอง การบังคับบัญชา คำสั่ง ประกาศ เพราะคำแปลมีหลายอย่างเช่นนี้ ศาสนาจึงต้องมีความหมายไปได้หลายนัย เช่น คำสอนที่ศาสตราจารย์ผูกไว้เป็นภาษิต หรือเป็นข้อกฎวินัยอันเกี่ยวด้วยศีลธรรม สำหรับสอนให้ชุมชนรู้สึกสำนึกว่าสิ่งใดควรประพฤติ และสิ่งใดควรละเว้น ทั้งทางกายทางวาจาและทางจิตใจดังนี้เรียกว่าศาสนา

คุณภาพของศาสนาตามธรรมดาคุณชาดที่ชื่อว่าศาสนานั้น แม้ถึงจะมีความหมายเป็นประการใดก็ตาม แต่ก็ล้วนเป็นความหมาย ที่จะให้บุคคลผู้เคารพนับถือประกอบคุณงามความดี และละเว้นความประพฤติ อันเป็นไป

ในทางชั่วร้ายตามจารีตประเพณีของหมู่ชนชาตินั้นๆ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น คุณชาติของศาสนาจึงรวมอยู่ในวงของ คุณงามความดีทั้งหมด พึงพิจารณาในคติพจน์ที่นักปราชญ์แสดงไว้ดังนี้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ มีพระราชดำรัสไว้ว่า “ศาสนาย่อมเป็นหลักสำคัญสำหรับจะชี้ให้คนดำเนินให้ถูกทางว่า อย่างไรจะเป็นทางควรประพฤติ ศาสนาย่อมเป็นเครื่องทำให้คนมีความกล้าหาญ เพราะมีความมั่นอยู่ในศาสนาแล้ว ก็ไม่มีความกลัวภัยอันตรายใดๆ ศาสนาเป็นเครื่องประดับอันมีสิริยิ่งกว่าเครื่องประดับใดๆ ทุกอย่าง เพราะว่าศาสนามีประจำอยู่กับชุมชนแล้ว นับว่าเป็นสิริแก่ชุมชนนั้น ยิ่งกว่าเครื่องประดับภายนอก”

เมื่อวิเคราะห์พบว่าศาสนามีกำเนิดเกิดจากมนุษย์และจะดำรงอยู่ได้เพราะมนุษย์ และมนุษย์จะดีได้ เพราะมีศาสนาเป็นเครื่องอบรมนิสัยให้ดีงาม ศาสนาคริสต์ได้เข้าสู่สังคมไทยตั้งแต่ยุคสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย โดยมีชนนารีชาวยุโรป ปฐมกำเนิดมนุษย์ทางคริสต์ศาสนา ถูกระบุไว้ในคัมภีร์ไบเบิล ระบุว่าพระเยซูว่า ซึ่งประกอบขึ้นด้วยพระบิดา พระจิต พระบุตร เป็นองค์พระเจ้ายิ่งใหญ่ในสากลพิภพ ทรงสร้างทุกสรรพสิ่ง สารสำคัญคำสั่งสอนคือ การสั่งสอน การอบรม แต่ในปทานุกรมแปลไว้หลายอย่างว่า คำสั่งสอน การสั่งสอน การฝึกหัด ลัทธิ ความเชื่อถือ การแก้ไข การลงโทษ การปกครอง การบังคับบัญชา คำสั่ง ประกาศ คุณภาพของศาสนา ตามธรรมดาคุณชาติที่ชื่อว่าศาสนานั้น แม้ถึงจะมีความหมายเป็นประการใดก็ตาม แต่ก็ล้วนเป็นความหมาย ที่จะให้บุคคลผู้เคารพนับถือประกอบคุณงามความดี และละเว้นความประพฤติ อันเป็นไปในทางชั่วร้ายตามจารีตประเพณีของหมู่ชนชาตินั้น ๆ ซึ่งศาสนามีประจำอยู่กับชุมชนแล้ว นับว่าเป็นสิริแก่ชุมชนนั้น ยิ่งกว่าเครื่องประดับภายนอก”

2.หลักการตีความตามนัยคัมภีร์เนติปกรณ

คัมภีร์เนติปกรณเป็นผลงานของพระเถระรูปหนึ่งซึ่งร่วมสมัยกับพระพุทธเจ้าเป็นคัมภีร์พระมหาจุลายนเถระ(ม.อ.(ไทย) 14/313-323/286-295) ท่านนี้ได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นผู้ที่สามารถจะอธิบายขยายความธรรมที่พระพุทธเจ้าแสดงไว้โดยย่อให้พิสดารได้ จึงรวบรวมประมวลหลักการและวิธีการที่ท่านใช้ในการอธิบายความดีความธรรมเอาไว้ สันนิษฐานกันว่า คัมภีร์เนติปกรณเป็นคัมภีร์สายเถรวาท ดังนั้น ในการศึกษาจะเลือกศึกษาเนื้อหาในคัมภีร์เนติปกรณเป็นหลักตีความ ผู้ที่ได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ว่าเป็นผู้เลิศที่สุดในทางอธิบายขยายความธรรมที่พระพุทธองค์แสดงโดยย่อให้พิสดาร ได้รจนาไว้ ซึ่งเป็นหนังสือทางพระพุทธศาสนาอีกเล่มหนึ่งที่ควรกล่าวถึง เพราะได้บรรจุของคำสอนของพระพุทธเจ้าที่งามในเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด เทียบพร้อมด้วยศัพท์และอรรถ มีความวิจิตรพิสดาร ด้วยนัยหลากหลาย ตรัสไว้เพื่อสอนคำทางมวลงน ผู้มุ่งหวังประโยชน์สุขทั้งในชาตินี้และชาติต่อไป

คัมภีร์เนติปกรณ ได้ให้หลักการตีความที่ชัดเจน ไม่เปิดโอกาสให้มีการตีความนอกไปจากกรอบที่ไว้ไว้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการตีความหรือเข้าใจเนื้อหาสาระพระสูตรเดียวกันต่างกันฉะนั้น หากการศึกษาตีความใช้หลักเดียวกัน จะได้ชื่อว่า การตีความจะไม่ขัดแย้งกัน ไม่ว่าการแสดงธรรมนั้นจะแสดงไว้ในรูปแบบไหน ทั้งในแง่บัญญัติ เพราะการใช้หลักการเดียวกันจะสามารถเชื่อมโยงเข้าหาหลักธรรมได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักการทั้งหมดนั้น สามารถเชื่อมโยงถึงกันและกันได้ด้วยในงานเขียนนี้จะนำมาใช้ในการตีความและขยายความคำว่า คำสอนของศาสนาคริสต์ให้มีความพิสดารออกไป ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดนี้เป็นความเห็นของผู้เขียนคนเดียวผิดหรือถูกประการใด

โปรดพิจารณา ในเรื่องการตีความคำสอนของศาสนาคริสต์จะแสดงตามเทศนาหาระแสดงไว้ 6 ประการ เทศนาหาระซึ่งเป็นหนึ่งในหาระสิบหก ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1. คำขยายความ

คำว่า “คำสอนของศาสนาคริสต์” มาจากภาษาบาลีว่า “สพฺพธา” หมายถึง ความเชื่อที่มีเหตุผลมั่นคงในหลักที่ถือและในการดีที่ทำความเชื่อถือ ความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตั้งถาม ความเชื่อที่ประกอบด้วยเหตุผลยังมีสิ่งหนึ่งที่ทุกศาสนาบนโลกใบนี้สั่งสอนเหมือนกันก็คือ สอนให้คนทุกคนเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนต่อสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา และทำให้ชีวิตมีความสุขและมองโลกแห่งความเป็นจริงให้ออก ทุกๆ ศาสนาเองก็มีหลักคำสอนที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับว่าจะถูกบัญญัติออกมาในคำสอนแบบไหนศาสนาคริสต์ถือได้ว่าเป็นศาสนาที่คนนับถือมากที่สุดในโลกก็ว่าได้ ซึ่งแน่นอนว่าหลักธรรมต่างๆ ก็เป็นสิ่งที่ช่วยกันจรรโลงใจให้คนคริสต์ไม่ว่าจะนิกายใด ปฏิบัติตัวอยู่ในกรอบเป็นอย่างดี

บัญญัติ 10 ประการ(ทศนา อัสตงพงพนา,2561) บัญญัติ 10 ประการหมายถึงพันธสัญญาที่พระองค์ทรงกระทำกับพวกเขา บัญญัติสิบประการเป็นบัญญัติที่สำคัญสำหรับชาวคริสต์ด้วยแม้ว่าบัญญัติสำคัญที่สุดคือบัญญัติแห่งความรักแต่บัญญัติสิบประการเป็นหลักการที่เป็นรูปธรรมเพื่อการปฏิบัติในชีวิตประจำวันแม้ว่าจะเป็นหลักการที่กว้างก็ตาม บัญญัติสิบประการมีดังนี้ 1)จงนมัสการพระเจ้าแต่ผู้เดียว 2)อย่าออกพระนามพระเจ้าโดยไม่สมควร 3)วันพระเจ้าให้ถือเป็นวันศักดิ์สิทธิ์ 4)จงนับถือบิดามารดา 5)อย่าฆ่าคน 6)อย่าล่วงประเวณี 7)อย่าลักทรัพย์ 8)อย่าฉ้อโกงผู้อื่น 9)อย่าคิดโลภในประเวณี 10)อย่าคิดโลภในสิ่งของของผู้อื่น

บัญญัติข้อที่ 1 อย่ามีพระเจ้าอื่นใดนอกจากเรา **อัสสารทะ** 1)ไม่คลอนแคลนตั้งมั่นตามคำสอนย่อมประสบความสำเร็จได้ตามอานิสงค์แห่งคำสอนต่าง ๆ 2)เพื่อความเป็นสามัคคีในหมู่คณะมีแนวทางร่วมกัน 3)เปิดโอกาสให้คนดีขึ้นมาได้เรื่อย ๆ **อาทินวะ**ถ้าผู้นำคำสอนเป็นผู้นำพาคำสอนผิดทางโดยอาศัยความเห็นไม่ชัดเจนอ้างจะกล่าวในตัวพระเจ้ามาบดบังความรู้ที่มีเหตุผลเกิดขึ้นใหม่ได้**นิสสรณะ**เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจต่อชนทั่วไปที่รับผลทุกข้ออยู่โดยหาทางออกไม่ได้และมอบความรักและการให้อภัย โดยว่าบาปนั้นพระเจ้าเป็นผู้รับไว้แล้ว ก็ยังใจให้ผ่องใสขึ้น ผลคือเกิดความผ่องใสในใจความทุกข์ที่เกิดขึ้นย่อมคลายลงได้เพราะได้ระบายออกมาโดยมีศรัทธาในความรักของพระเจ้าเป็นผู้ทั้งรับและมอบให้ อุบาย คือเมื่อเห็นผลตามนี้แล้วก็ไมยากที่จะเชื่อว่าพระเจ้าคือทุกอย่างของเรา**อณัตติ**ได้ต่อต้านการนมัสการพระอื่นเพราะมีพระเจ้าที่แท้จริงเพียงองค์เดียวเท่านั้น นอกนั้นเป็นพระเจ้าเท็จ

บัญญัติข้อที่ 2 อย่าออกพระนามพระเจ้าโดยไม่สมควรอย่าทำรูปเคารพสำหรับตนเป็นรูปสิ่งใดที่อยู่ในฟ้าเบื้องบนหรือแผ่นดินเบื้องล่างหรือในน้ำใต้แผ่นดินอย่ากราบไหว้หรือปรนนิบัติรูปเหล่านั้น เพราะเราคือพระเจ้าของเจ้าเป็นพระเจ้าที่ทรงแหวนให้โทษบิดาตกทอดไปถึงลูกหลานของผู้ที่ซังเราจนถึง 3 ชั่ว 4 อายุคน แต่เราแสดงความรักมั่นคงต่อคนที่เรารักและปฏิบัติตามบัญญัติของเราจนถึง 1,000 ชั่วอายุคน พระบัญญัตินี้ การต่อต้านสร้างรูปเคารพการสร้างตัวแทนของพระเจ้าที่เรามองเห็นได้ไม่มีสิ่งจำลองใดที่เราสามารถสร้างให้เหมือนกับพระเจ้าที่แท้จริงได้ การสร้างรูปเคารพเปรียบเสมือนกับการนมัสการพระเจ้าเท็จนั่นเอง ซึ่ง**อัสสาทะ**คือเปิดเสรีในการนับถืออย่างมั่นคงสามารถเปิดกว้างอย่างปลอดภัยจากลัทธิและศาสนาอื่น ๆ ได้ เมื่อกล่าวกันในหมู่คณะยอมให้ความรักต่อกันอย่างสัมผัสได้ เนื่องจากการปฏิบัติ การนับถือในสมัยที่ทุกลัทธิหรือศาสนาอื่นๆ มีรูปแบบ เช่น รูปปั้น เสื้อผ้า เครื่องประดับที่บ่งบอกความเป็นกลุ่มลัทธิของชนชั้นผู้มีอำนาจในการกดขี่หรือบังคับโดยไม่เป็นธรรม

ตามยุคสมัยนั้น **อาทินวะ** เป็นภัยต่อตนเองและหมู่คณะในการเริ่มประกาศศาสนาและคำสอน การนองเลือดก็จะมีมากขึ้นและการเข้าถึงคำสอนก็จะน้อยลง **นิสสรณะ**ถ้าเรามีตัวตนจริงนำสู่พระเจ้าได้ทุกคนที่ยอมรับพระเจ้าไว้ในใจไม่แบ่งชั้นวรรณะโดยไม่มีข้อแม้ในเบื้องต้นแห่งความมั่งงาย **ผล** 1)เกิดความสุขมากขึ้นมีความหวังโดยไร้ข้อพิสูจน์ว่าเป็นผู้นอกรีตจากลัทธิหรือศาสนาในช่วงนั้น 2)ทำผลให้เกิดความศรัทธาอย่างปลอดภัย 3)ได้เข้าใกล้พระเจ้ามากกว่าลัทธิศาสนานั้น 4)ทำให้เกิดเห็นความสำคัญและการมีค่าของตัวเองมากขึ้นในเหตุผลของความทัดเทียม **อุบาย** เป็นการทำให้สมาธิได้ดีอย่างหนึ่ง เมื่อเป็นสมาธิแล้วความสุขแห่งจิตย่อมเกิดขึ้นง่ายตามลำดับความต่อเนื่องแห่งการนึกถึงพระเจ้า เมื่อมีสมาธิในระดับหนึ่ง ย่อมเกิดการเห็นความจริงบางอย่าง และเกิดความหนักแน่นขึ้นในตัวพระเจ้าและคำสอน **อานัตติ** อย่าทำรูปเคารพสำหรับตน เป็นรูปสิ่งใดที่อยู่ในฟ้าเบื้องบน หรือบนแผ่นดินเบื้องล่าง หรือในน้ำใต้แผ่นดิน อย่ากราบไหว้ หรือปรนนิบัติรูปเหล่านั้น เพราะเราคือ พระเจ้าของเจ้า เป็นพระเจ้าที่ทรงแห่น ให้โทษบิดาตกทอดไปถึงลูกหลานของลูกที่ซึ่งเราจนถึงสามชั่วชั่วอายุคน เราแสดงความรักที่มั่นคงต่อคนที่รักเรา และปฏิบัติตามบัญญัติของเราจนถึงพันชั่วอายุคนซึ่งบัญญัติข้อนี้ เพื่อการต่อต้านการสร้างรูปเคารพ สร้างตัวแทนของพระเจ้าที่เรามองเห็นได้ ไม่มีสิ่งจำลองใดที่เราสามารถสร้างให้เหมือนกับพระเจ้าที่แท้จริงได้ การสร้างรูปเคารพเปรียบเสมือน กับการนมัสการพระเจ้าที่เจ้านั้นเอง

บัญญัติข้อที่ 3 วันพระเจ้าให้ถือเป็นวันศักดิ์สิทธิ์อย่าออกนามพระเจ้าของเจ้าอย่างไม่สมควรเพราะผู้ให้ออกพระนามพระองค์อย่างไม่สมควรนั้น พระเจ้าจะทรงถือว่าไม่มีโทษก็หาไม่ได้ พระบัญญัติข้อนี้ได้ต่อต้านการกล่าวถึงพระนามของพระเจ้าอย่างไม่เหมาะสมเราแสดงถึงการเคารพต่อพระเจ้า โดยการกล่าวถึงพระองค์ ด้วยความสุภาพและให้เกียรติพระองค์เสมอ **อัสสาทะ** 1)เป็นผู้มีวาจาไพเราะไปในตัว 2)มีความเคารพส่งเสริมความศรัทธาให้เลื่อมใสมากยิ่งขึ้น 3)อารมณ์ที่อยู่ร่วมกับหมู่คณะย่อมเบียดเบียนกันน้อยทำความสุขสามัคคีให้เกิดขึ้น **อาทินวะ** ทำให้เกิดมีความคลาดเคลื่อนจากคำสอนและบิดเบือนคำสอนได้ จะมีผลทำให้เกิดความแตกแยกและไม่ยั่งยืน **นิสสรณะ** เมื่อพูดถึงแต่สิ่งที่ดีที่ที่เหมาะสมตามคำสอนย่อมเป็นการส่งเสริมคุณของพระเจ้า **ผล** 1)เกิดความสุขขึ้นมาเรื่อย ๆ 2)การทะเลาะต่อกันและกันมีเหตุอันน้อยลง 3)ความสามัคคีเหนียวแน่นขึ้น **อุบาย** เป็นการบอกกล่าวต่อกันและกันให้เกิดความสุข สุภาพต่อผู้พูดและผู้ฟังทำความรู้สึกที่ดีต่อกันให้เห็นใจกันโดยมีจุดศูนย์รวมเป็นพระเจ้าอยู่ในจิตของทุกคน ผู้พูดย่อมศรัทธาขึ้น ผู้ฟังได้ฟังมากขึ้นเปรียบได้กับโฆษณา **อานัตติ**อย่าออกพระนามพระเจ้าของเจ้าอย่างไม่สมควร เพราะที่ผู้ออกพระนามพระองค์อย่างไม่สมควรนั้น พระเจ้าจะทรงถือว่าไม่มีโทษก็หาไม่ได้ บัญญัติข้อนี้เพื่อต่อต้านการกล่าวถึงพระนามของพระเจ้าอย่างไม่สมควร เราแสดงถึงการเคารพต่อพระเจ้าโดยการกล่าวถึงพระองค์ด้วยความสุภาพ และให้เกียรติพระองค์เสมอ

บัญญัติข้อที่ 4 จงนับถือบิดามารดา **อัสสาทะ** 1)ตอบแทนบุญคุณผู้มีอุปการ่ก่อนเป็นพื้นฐานของการระลึกถึงคุณประโยชน์ของผู้อื่น 2)ครอบครัวมีความรักใคร่สามัคคีต่อกันทำความเอื้อเฟื้อต่อกันและกัน 3)จะเป็นผู้ไม่อยู่อย่างโดดเดี่ยวและจะมีผู้คอยดูแลเมื่อยามเจ็บเมื่อยามป่วยและยามแก่ และตอนตาย คือใครก็ตามถ้าได้เลี้ยงดูมารดาบิดาของตน จะมีความเจริญรุ่งเรืองมากไม่ตกอับ ถ้าจะตกอับก็ด้วยแรงกระทำของกรรมเก่าที่ติดตามาแต่ก็ต้องเจริญรุ่งเรืองในที่สุด เพราะได้บุญมากอันเกิดจากการเลี้ยงดูมารดาและบิดาของตนนั้นแล **อาทินวะ** 1)ทำให้เกิดความแตกแยกภายในครอบครัว เพราะความไม่มีความเอื้อเฟื้อต่อกันและกัน 2)ทำให้เกิดความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ควรและพลั้งเผลอได้ง่ายต่อสิ่งที่ไม่ควร คือผู้ใดเป็นคนอกตัญญูทวดเวทเพราะไม่รู้คุณของผู้มีพระคุณของตน และไม่คิดตอบแทนคุณ หรือปล่อยให้ท่านถึงความลำบาก เมื่อท่านเข้าสู่วัย

ชรา คนเช่นนี้จะไม่มีความเจริญรุ่งเรืองต่อชีวิตเลย จะมีแต่ความตกต่ำฝ่ายเดียว ถ้าจะเจริญบ้างก็ด้วยอำนาจของกรรมดีที่ตนได้เคยทำไว้แล้ว แต่ก็ต้องเสื่อมไปในที่สุด อันเกิดจากการประพาศติดต่อดมารดาและบิดาของตน ถ้าเขามีลูกหลาน ลูกหลานของเขา ก็จะประพาศติดต่อเขาเหมือนอย่างที่เขาเคยประพาศติดต่อพ่อแม่ของตนเอง **นิสสรณะ** 1) ย่อมเป็นที่รักและเคารพในครอบครัวต่อกันและกัน และให้เกียรติซึ่งกันและกัน 2) จิตก็ปลดปล่อยจากสิ่งที่ตนควรทำ ทั้งทางใจและทางกายก็รู้สึกมีความสุข คือกตัญญู เป็นเครื่องบอกว่าเป็นบุคคลผู้รู้คุณค่าการคุณที่คนอื่นได้เคยทำแก่ตนมาคือกตเวทิตี เป็นเครื่องบอกว่าเป็นบุคคลที่ได้ตอบแทนผู้มีอุปการะต่อตนที่เคยทำมาแล้ว **ผล** 1) สืบสานคำสอนของพระเจ้าให้ต่อเนื่องโดยไม่ขาดช่วง 2) มีความสุขในครอบครัวเป็นพื้นฐานย่อมนำมาซึ่งความคิดที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น 3) เป็นผู้เข้าใจถึงคำสั่งสอนที่เห็นตามความเป็นจริงได้ง่ายขึ้นคือจึงทำให้เป็นที่รักใคร่ของคนทั้งหลายที่พบเห็น และย่อมสนับสนุนให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้มากขึ้น **อุปายะ** 1) ถวายทอดคำสอนของพระเจ้าให้ดียิ่งขึ้นตั้งแต่ยังเป็นเด็กทำให้เกิดความศรัทธาอย่างเหนียวแน่น 2) เป็นผู้มีความอดทนต่อความเห็นตามคำสอนได้ชัดเจนขึ้น คือได้เห็นสภาพของความเป็นจริง ตามสังขารนั้น คือความกตัญญูกตเวทิตีจึงเป็นเครื่องหมายถึงการรู้จักบุญคุณ อะไรก็ตามที่เป็นบุญหรือมีคุณต่อตน ย่อมตามระลึกถึงด้วยความซาบซึ้งไม่ลืมเลือน จึงเป็นคุณธรรมที่สำคัญยิ่ง ที่จะประคองใจของเราให้ดำรงมั่นอยู่คุณธรรมอันอื่นๆ ขึ้นไป ฉะนั้นความกตัญญูกตเวทิตี ย่อมส่งผลให้เห็นได้ง่ายขึ้น คือจะเป็นคนที่มีลักษณะน่ารักน่าเลื่อมใส และเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อสังคมเพื่อส่วนรวมต่อไป **อาณัติ** จงนับถือบิดามารดาและบรรพบุรุษของเผ่าพันธุ์ของตน เช่นเดียวกันว่ามีผู้ที่ต่อกตัญญูต่อบุพการีของตนในลักษณะต่างๆ บัญญัติข้อนี้เพื่อย้ำให้เห็นความสำคัญและกล่าวโทษผู้ที่ทำผิดในเรื่องนี้ว่า ผู้ใดทุบตีมารดาบิดาของตนจะถูกปรับโทษถึงตาย ผู้ใดด่าแช่งบิดามารดาของตนต้องถูกปรับโทษถึงตาย บุตรของเราเอ๋ย จงรักษาบัญญัติของพ่อเจ้า และอย่าละทิ้งคำสั่งสอนของแม่เจ้ามดมันไวกวักใจของเจ้าเสมอ ผูกมันไว้ที่คอของเจ้า เจ้าจะเดินมันจะนำหน้า ถ้าเจ้านอนลงมันจะเฝ้าเจ้าและเมื่อเจ้าตื่นมันจะพูดกับเจ้า จงนอนน้อมเชื่อฟังบิดามารดาของตน ในองค์พระผู้เป็นเจ้า เพราะการทำอย่างนั้นเป็นการถูกจงให้เกียรติแก่บิดาของเจ้า นี่เป็นพระบัญญัติข้อแรกที่มีพระสัญญาไว้ด้วยเพื่อเจ้าจะไปดีมาดีและมีอายุยืนนานบนแผ่นดินโลก แต่ท่านก็สอนบิดามารดาเช่นเดียวกันว่า อย่าว่ายยุบุตรของตนให้เกิดโทษ แต่จงอบรมบุตรของตนด้วยการสั่งสอนและการเตือนสติตามหลักองค์ของพระผู้เป็นเจ้า

บัญญัติข้อที่ 5 อย่างห้าคน **อัสสาทะ** 1) เป็นผู้เกิดความเลื่อมใสต่อผู้ที่พบเห็น 2) ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน 3) สามารถป้องกันความพินาศที่จะให้เกิดขึ้นแก่ตนเองและบริวารของตนได้ 4) อายุจะยืนยาว และมีผลติดต่อกันกับตนเอง และบริวารของตนเอง **อาทินวะ** 1) เป็นคนที่ถูกผู้อื่นฆ่า หรือฆ่าตัวเองก็ตาม 2) มักมีโรคภัยเบียดเบียนได้โดยง่าย 3) สามารถสร้างความพินาศให้เกิดขึ้นแก่ตนเองและบริวารของตนได้ 4) อายุจะสั้น และมีผลติดต่อกันกับตนเอง และบริวารของตนเอง **นิสสรณะ** 1) พิจารณาจากคุณประโยชน์ การฆ่ามนุษย์ที่มีคุณมากย่อมมีโทษมากตามคุณค่าของมนุษย์นั้น 2) ขนาดของกายของสัตว์ก็สำคัญ ถ้าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน จำพวกที่ไม่มีคุณเหมือนกัน การฆ่าสัตว์ใหญ่จึงมีโทษมากกว่า กว่าการฆ่าสัตว์เล็ก ๆ 3) ความพยายาม คือการพยายามในการฆ่ามีมาก โทษย่อมมีมาก ความพยายามฆ่าน้อย โทษย่อมมีน้อย 4) กิเลสหรือเจตนา ถ้ากิเลสหรือเจตนาที่มีความแรง โทษก็ย่อมมีมาก ถ้ากิเลสหรือเจตนาที่มีความพยายามอ่อน โทษก็ย่อมมีน้อย **ผล** 1) จะเป็นบุคคลที่น่ารักใคร่ของบริวาร และไม่แตกแยกจากกันได้ง่าย 2) เป็นบุคคลไม่สะดุ้งตกใจกลัวต่อเวรภัย จากผู้อื่น 3) ถ้ามีข้าศึกศัตรูคิดจะทำร้ายย่อมทำได้ยาก 4) ชีวิตจะปลอดภัยด้วยความไม่พยายามของผู้อื่นที่คิดจะทำร้ายตนเอง **อุปายะ** ต้องการให้ทุกคนรู้จักแก้ปัญหา โดยสันติวิธี ไม่ใช่โดยวิธีการฆ่าอีกฝ่ายหนึ่งให้เสียไป เพราะการฆ่านั้น ฆ่าย่อมเกิดความทารุณ โหดร้าย

ในจิตใจของตนเอง จึงทำให้จิตใจของตนเกิดความเศร้าหมอง และตนจะต้องได้รับผลต่อไป ซึ่งต้องรอคอยด้วยความหวาดระแวง ว่าญาติพี่น้องของเขาจะมาทำร้ายตอบเมื่อไร เป็นการแก้ปัญหาคือจะสร้างปัญหาอื่นๆ ต่อมาไม่รู้จบ **อาณัติ** พระเจ้าทรงเป็นผู้ให้กำเนิดแก่ชีวิตมนุษย์ พระองค์ทรงเป็นเจ้าของและมีสิทธิเหนือชีวิต ชีวิตนี้มีค่าสูงสุดซึ่งมนุษย์ยอมสละทุกสิ่ง เพื่อให้ได้อยู่ยืนนาน เมื่อลมหายใจเข้าออกมาจากพระเจ้า ทุกขณะในชีวิตจึงเป็นชีวิตในพระเจ้า พระเจ้าเท่านั้นทรงกำเนิดชีวิตมนุษย์ มนุษย์ไม่มีสิทธิทำลายชีวิตทั้งของตนเองและของผู้อื่น พันธสัญญาเดิมกำหนดโทษในเรื่องนี้ไว้นักมาก เมื่อทำให้ผู้อื่นตายตัวเองก็ต้องตายด้วย นอกจากการฆ่าแล้วยังรวมถึงการเบียดเบียนด้วย

บัญญัติข้อที่ 6 อย่าล่วงประเวณี-และ**บัญญัติข้อที่ 9** อย่าคิดโลภในประเวณี **อัสสาทะ** 1)ยอมเป็นบุคคลที่ไม่ถูกรังเกียจ 2)ยอมไม่มีบุคคลปองร้าย 3)จะเป็นบุคคลที่ไม่ขัดสนต่อทรัพย์อย่างต่อเนื่อง 4)จะเป็นบุคคลที่มีจิตใจแจ่มใสไม่เกิดความวิตกกังวลมากกว่าผู้อื่น **อาทีนวะ** 1)ยอมเป็นบุคคลที่ถูกรังเกียจได้ง่าย 2)ยอมมีบุคคลปองร้ายมากขึ้น 3)จะเป็นบุคคลที่ขัดสนต่อทรัพย์อย่างต่อเนื่อง 4)จะเป็นบุคคลที่มีจิตความวิตกกังวลมากกว่าผู้อื่น **นิสสรณะ** 1)จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ คุณความดีของผู้ละเมิด 2)จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ ความแรงของการกระทำของกิเลส 3)จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ ความเพียรพยายามในการประพฤติผิดในการนั้น **ผล** 1)เป็นผู้ที่มีข้าศึกศัตรูน้อย 2)เป็นที่รักของบุคคลทั่วไปได้ง่าย 3)จะนอนกินนอนเป็นสุข 4)จะตื่นก็ตื่นอย่างมีความสุขกายสบายใจ 5)ยอมเป็นผู้มีความขวนขวายน้อย ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยมากต่อการหาทรัพย์ 6)จะไปอยู่ที่ไหนก็ปลอดภัย 7)เป็นผู้ไม่ต้องวิตกกังวลกลัวภัยจากใครหรือจากที่ไหน ๆ 8)ยอมไม่พลัดพรากจากของที่เรารักโดยยังไม่ถึงเวลาอันสมควร **อุปายะ** ไม่ทำผิดในทางเพศ ไม่ละอานาจแก่ความกำหนัด เช่น ความเป็นชู้กับสามีภรรยาของผู้อื่น การข่มขืนก็ดี การฉุดฉ้อนาจารต่างๆ ก็ดี ทำเจตนาของธรรมข้อนี้ ต้องการให้จิตใจทุกคนสูงขึ้น และมีความเคารพในสิทธิของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เพื่อเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม **อาณัติ** ถ้าผู้ใดร่วมประเวณีกับภรรยาของเพื่อนบ้าน ให้ขว้างผู้ร่วมประเวณีทั้งชายและหญิงนั้นให้ตาย ผู้ใดเข้านอนกับภรรยาบิดาของตน ผู้นั้นได้เปิดช่องลับของบิดาของตนให้ขว้างทั้งสองนั้นเสียให้ตาย ที่เขาต้องตายนั้น เขาเองรับผิดชอบ ผู้ใดเข้านอนกับลูกสะใภ้ ให้ขว้างทั้งสองนั้นให้ตาย เพราะเขาผิดประเวณีต่อญาติสนิทที่เขาต้องตายนั้น เขาเองต้องรับผิดชอบ ชายใดเข้านอนกับผู้หญิงทำอย่างกับผู้หญิงทั้งสองคนทำผิดในสิ่งที่พึงรังเกียจให้ขว้างทั้งสองคนนั้นเสียให้ตายที่เขาต้องตายนั้นเขาเองรับผิดชอบ ชายใดได้ภรรยาและได้มารดาของนางมาเป็นภรรยาด้วย นี่เป็นเรื่องธรรม ให้เผาทั้งชายและหญิงทั้งสองนั้นเสียด้วยไฟ เพื่อว่าจะไม่มีธรรมในหมู่ของพวกเจ้า ถ้าชายใดสมสู่กับสัตว์เดรัจฉาน ให้ขว้างชายคนนั้นเสียให้ตาย และเจ้าจงขว้างสัตว์เดรัจฉานนั้นให้ตาย ถ้าหญิงใดเข้าใกล้สัตว์เดรัจฉานนั้นขว้างหญิงนั้นเสียให้ตาย ที่เขาต้องตายนั้นเขาเองรับผิดชอบ

บัญญัติข้อที่ 7 อย่าลักทรัพย์-และ**บัญญัติข้อที่ 10** อย่าคิดโลภในสิ่งของๆ ผู้อื่น **อัสสาทะ** 1)เป็นผู้มีความขวนขวายในการหาทรัพย์อย่างเป็นสุข 2)เป็นผู้มีความเห็นถูกในการรักษาน้ำใจต่อผู้อื่น 3)ยอมไม่ละอายแก่บาปที่ไม่ได้ทำ 4)เป็นผู้รู้จักเฉลี่ยทรัพย์สินไม่ให้เจือจางไปได้โดยง่าย 5)ยอมไม่หลงใหลต่อทรัพย์สินที่ไม่ใช่ของตนเอง 6)เป็นบุคคลไม่ทะเยอทะยานมากจนกลายเป็นการอวดฐานะมากกว่าคุณค่าของความเป็นคน 7)ทำให้ใจไม่เกิดความริษยาต่อเมื่อเห็นทรัพย์สินของผู้อื่นที่มีมากกว่าเรา **อาทีนวะ** 1)เป็นผู้มีความขวนขวายในการหาทรัพย์อย่างเป็นโทษให้กับตนเองและผู้อื่น 2)เป็นผู้มีความเห็นผิดโดยไม่คิดถึงน้ำใจต่อผู้อื่น 3)ยอมไม่ละอายแก่บาปกรรมที่ตนเองได้ก่อขึ้นมาเอง 4)เป็นผู้ไม่มีทรัพย์ เพราะเป็นผู้ที่มีความอดทนน้อย 5)ยอมหลงใหลต่อทรัพย์สินที่ไม่ใช่ของ

ตนเอง สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น 6)เป็นบุคคลทะเยอทะยานมากจนกลายเป็นการอวดฐานะมากกว่าคุณค่าของความเป็นคน 7)ทำให้ใจเกิดความริษยาต่อเมื่อเห็นทรัพย์สินของผู้อื่นที่มีมากกว่าเรา **นิสสรณะ** 1)จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ เพราะคุณค่าของทรัพย์สินในสิ่งของนั้น ๆ 2)จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ เพราะคุณค่าของผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น 3)จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ เพราะความพยายามมีเจตนาในการที่จะลักทรัพย์นั้น **ผล** 1)สมบัติไม่กระจ่างกระจายไปในที่ต่าง ๆ 2)ไม่ต้องกลัวภัยที่จะเกิดจากสมบัตินั้นหาย 3)หาทรัพย์สมบัติได้โดยไม่ถูกแบ่งแยก **อุปายะ** ต้องการให้ทุกคนทำมาหากินเลี้ยงชีพโดยสุจริต ซึ่งจะทำให้ใช้ทรัพย์ได้อย่างเต็มความภาคภูมิใจ โดยไม่ต้องหวาดระแวง ว่าใครจะมาทวงคืนไปได้ **อานัตติ** บัญญัติข้อนี้ไม่ได้หมายถึงแต่การขโมยของผู้อื่น แต่รวมถึงการเบียดเบียน การกดขี่ การเอาเปรียบผู้อื่นมากกว่า ผู้ที่ยากจนกว่า หรืออีกนัยหนึ่งเนื่องเกี่ยวกับความยุติธรรม ส่วนที่เกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยตรง พระคัมภีร์ กล่าวถึงความโลภในทรัพย์สินของผู้อื่น และของโลกโดยทั่วไป การลักทรัพย์มีโทษหนักเบาตามกรณี หนังสือถ้าห้าเล่มได้กำหนดกฎเกณฑ์และการลงโทษเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้มากเรื่องที่เป็นกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ซึ่งมนุษย์แต่ละคนมี แม้ว่าในท้ายที่สุดทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นของพระเจ้า พระเจ้าตรัสว่า เจ้าจะขายที่ดินของเจ้าให้ชาดมิได้ เพราะว่าที่ดินนั้นเป็นของเราเพราะเจ้าเป็นแขกเมือง และเป็นผู้อาศัยอยู่กับเรา

บัญญัติข้อที่ 8 อย่างนิทว่าร้ายผู้อื่น **อัสสาทะ** 1)พูดอะไรก็มีผู้เคารพเชื่อถือ 2)คำพูดย่อมมีเสน่ห์ 3)เป็นคำพูดที่ฟังแล้วจับใจเพราะ ฟังได้ง่าย 4)เป็นผู้มีสติรอบคอบในการพูดที่ไม่ให้เกิดโทษ 5)เป็นคำพูดที่เป็นสัตย์จริง **อาทินวะ** 1)พูดอะไรก็ไม่มีผู้เคารพเชื่อถือ 2)คำพูดที่ไม่มีใครสนใจจะรับฟัง 3)เป็นคำพูดที่ฟังแล้วน่ารังเกียจฟังแล้วไม่จับใจเพราะ 4)เป็นผู้มีสติเลอะเลือนพูดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย ฟังชวนเกิดความไม่จริง 5)เป็นคำพูดที่หาสัตย์จริงไม่ได้ **นิสสรณะ** จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ ความเสียหายที่เกิดขึ้นว่าจะมีมากน้อยเพียงใด จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ คุณค่าของผู้ที่ถูกละเมิด จะมีโทษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ ผู้ที่พูดเป็นใคร เช่น คฤหัสถ์ผู้ครองเรือนที่โกหกว่า “ไม่มี” เพราะไม่อยากให้ของๆ ตน อย่างนี้มีโทษน้อย แต่การเป็นพยานเท็จจะมีโทษมาก ส่วนถ้าเป็นบรรพชิต พูดเล่นมีโทษน้อย แต่ผู้พูดว่าตน “รู้เห็น” ในสิ่งที่ตนไม่รู้ไม่เห็น จึงมีโทษมาก **ผล** 1)เป็นผู้ได้สัมผัสแต่ที่ๆ เป็นความสุข 2)ถ้าเป็นบุคคลผู้มีบิรวารแล้ว บิรวารของตนล้วนขยันขันแข็ง ทำงานสิ่งใดย่อมสำเร็จ 3)บุคคลผู้อื่นจะเชื่อถือถ้อยคำของเรา **อุปายะ** 1)ต้องไม่เจตนาพูดให้ผู้ฟังนั้นเข้าใจผิดไปจากความเป็นจริง ซึ่งรวมถึงคำพูดเท็จให้คนอื่นหลงเชื่อ 2)ต้องการให้ทุกคนมีความสัตย์จริง กล่าวเผชิญหน้ากับความเป็นจริงเยี่ยงสุภาพชนไม่หนีปัญหา หรือหาประโยชน์ใส่ตัวด้วยการพูดเท็จ เพื่อกลัวภัยจะมาถึงตนจึงต้องโกหก 3)ต้องการไม่ให้เป็นคนหาความชอบด้วยความประจบสอพลอ และไม่เป็นคนช่างยุที่ต้องการให้หมู่คณะไม่ให้เกิดความสงบสุข และแตกแยกความสามัคคี 4)ต้องการให้ทุกคนเป็นสุภาพชน รู้จักสำรวมวาจาของตนไม่ก่อความลำคราญใจแก่ผู้อื่นด้วยคำพูดอันไม่มีเหตุที่แท้จริงของตน 5)ต้องการให้ทุกคน มีความรับผิดชอบต่อถ้อยคำของตนเอง **อานัตติ** อย่างนิทว่าร้าย ซึ่งรวมถึงการมุสาการเป็นพยานเท็จทำให้ผู้อื่นเสียหาย เสียชื่อเสียง การหลอกลวงทุกชนิดทั้งด้วยการปฏิบัติและคำพูด คนไร้ค่าคือคนชั่วร้ายที่เกี่ยวไปด้วยวาจาอคติเคี้ยว ตาของเขาก็คับ ขี้บ เท้าของเขาก็คับ ขี้บ นัวของเขา ก็ขี้บ ประดิษฐ์ความ ชั่วร้ายด้วยใจตลบตะแลง สร้างความแตกร้าวยุเรื่อยไป ที่ท่านทั้งหลายได้ชำระจิตใจของท่านให้บริสุทธิ์แล้วด้วยการเชื่อฟังความจริงจนมีใจรักเพื่อนพ้องอย่างจริงใจ ท่านทั้งหลายจงรักกันมากด้วยน้ำใสใจจริง ทั้งนี้เพราะพวกเขาเชื่อในพระเยซู ทรงเป็นหนทางความจริงและชีวิต

สรุปความ ข้อบัญญัติที่ 1-10 ได้ว่าคำสอนของพระเจ้าพระองค์ไหนก็ตามย่อมเป็นไปด้วยความมีสติ สิ่งที่ดีหรือไม่ควรเพื่อระงับการระบายออกจากทวารทั้งสาม และคอยบังคับกาย วาจา และใจ ให้มีสภาพปกติ ไม่ค่นอง ทางกาย วาจา และทางใจ ให้เป็นที่รังเกียจ นอกจากความเป็นปกติของมนุษย์ ด้วยการรักษาคำสอนหรือที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่านั่นคือ “ศีล”

1. สิ่งที่มีชีวิต เป็นสิ่งที่มีคุณค่า จึงไม่ควรที่จะเบียดเบียนกันไม่ข่มเหงและไม่ทำร้ายคุณค่าแห่งความเป็นอยู่ของเขาให้ตกไป

2. สิ่งของๆ ใดๆ ก็รักและสงวน ไม่ควรทำลาย ฉกฉก ปล้น จี้ เป็นต้นอันเป็นการทำลายทรัพย์สินสมบัติ และทำลายจิตใจกัน

3. ลูก หลาน สามี ภรรยา ของใครๆ ก็รักสงวนอย่างยิ่ง ไม่ปรารถนาให้ใครมาเอื้อม และล่วงเกิน เป็นการทำลายจิตใจของผู้อื่นอย่างหนัก และเป็นบาปไม่มีประมาณ

4. มุสา การโกหกพกลม เป็นสิ่งทำลายความเชื่อถือของผู้อื่นให้ขาดสะบั้นลงอย่างไม่มีขึ้นดี แม้สัตว์ดิรัจฉานก็ไม่พอใจคำหลอกลวงให้ผู้อื่นเสียหาย

อานิสงส์ของการรักษาซึ่งคำสอนหรือว่าศีล

1. ทำให้อายุยืน ปราศจากโรคภัยเบียดเบียน

2. ทรัพย์สินสมบัติที่อยู่ในการปกครอง มีความปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายมาราวี หรือเบียดเบียนทำลาย

3. ระหว่าง ลูก หลาน สามี ภรรยา อยู่ด้วยกันอย่างผาสุก ไม่มีผู้คอยล่วงล้ำลักลั่นกรายต่างครองกันอยู่ด้วยความสุข

4. พุทอะไร มีผู้เคารพเชื่อถือ คำพูดมีเสน่ห์ เป็นที่จับใจ ไพเราะด้วยสัตย์ด้วยศีล

ศีล นั้นอยู่ที่ไหน มีตัวตนเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้รักษาแล้วก็รู้ว่า ผู้นั้นเป็นตัวศีล ศีลก็อยู่ที่ตนนี้ เจตนาเป็นศีล เจตนาที่คือจิตใจ คนเราถ้าจิตไม่มี ก็ไม่เรียกว่าคน มีแต่กายจะทำอะไรได้ ร่างกายกับจิตต้องอาศัยซึ่งกันและกัน และเมื่อจิตไม่เป็นศีล กายก็ประพฤติไปต่างๆ ผู้มีศีลแล้วไม่มีโทษ จะเป็นปกติแนบเนียน ไม่หวั่นไหว ไม่มีเรื่องหลงลืม

กายกับจิต เราได้มาแล้ว มีอยู่แล้ว ได้จากบิดามารดาพร้อมบริบูรณ์แล้ว จะทำให้เป็นศีลตามคำสั่งสอนก็จงรีบทำ คำสอนนั้นมีอยู่ที่เรานี้แล้ว ถ้ารักษาไม่มีกาลเวลาได้รับผลไม่มีกาลเวลาเช่นกัน

ผู้มีศีลที่คอยปฏิบัติตามคำสั่งสอนย่อมเป็นผู้ที่ทองคำจากล้ำหาญย่อมมีความสุข ผู้รู้จักมั่งคั่งบริบูรณ์สมบูรณ์ ไม่อด ไม่อยาก ไม่จน เพราะเป็นการรักษาซึ่งคำสอนได้สมบูรณ์จิตดวงเดียวย่อมเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา “จึงเป็นผู้หมดเวรและหมดภัย”

เอกสารอ้างอิง

พนมกร คำวัง, (2560).ปรัชญาประเพณีของศาสนาคริสต์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย,วารสารพุทธมัตต์,ปีที่2 ฉบับที่ 1(มกราคม-มิถุนายน2560)ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา ส. นักเรียนวัดอาวสุวิสิฐาราม, หน้า15-21
สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า. (2530), สากลศาสนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย

ทัศนาศาสตร์ อรรถกถา. พระบัญญัติ 10 ประการ. <http://sjc.ac.th/sjc2014/images/Learning-online/M4/6.pdf>. สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2561

พระไตรปิฎกเล่มที่ 14 พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ 6 [ฉบับมหาจุฬาฯ] มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสกม.อ.
(ไทย) 14/313-323/286-295